

Sagt så enhver kan forstå det: Fetaosten og myten om dens betydning for den nuværende regerings udenrigspolitik har ingen hold i virkeligheden – også af den grund er stillingen som handelsråd på ambassaden i Teheran for Danmarks vedkommende blevet nedlagt i år.

Udenrigspolitik i forhold til et bestemt land – i det her tilfælde Iran – kan måles på mange forskellige måder, og den kan også måles på besøgsudvekslingen mellem den danske regerings medlemmer og den iranske regerings tilsvarende medlemmer. Derfor er den officielle besøgsudveksling, dens tempo og omfang en vigtig strømpil for forbindelserne mellem de to lande. Og her kommer igen fakta om hykleriet i den tale, jeg hører fra den borgerlige opposition, for dagen.

Lad mig for det første starte med at konstatere, at i denne regerings levetid har der ikke været aflagt ét eneste besøg på højtstående ministerniveau i Iran. De kontakter, der har været, er foregået på et lavere niveau, og under den såkaldte bilaterale danske kritiske dialog skete det ved regelmæssige kontakter mellem viceudenrigsminister Vaezi og chefen for Udenrigsministeriets Sydgruppe.

Som nævnt tidligere måtte vi erkende i regeringen, at resultaterne ikke stod mål med indsatsen, og regeringen besluttede derfor at stille den besøgsudveksling i bero. Derfor er der ikke blevet noget genbesøg efter viceudenrigsminister Vaezis besøg i Danmark i februar 1995, og jeg kan forsikre for, at det heller ikke bliver tilfældet, før den iranske regering helt utvetydigt har bekræftet, at den ikke på nogen måde agter at medvirke til eller opfordre andre til at udføre fatwaen mod Rushdie.

Så kommer vi til den anden side af medaljen. For fuldstændighedens skyld og for at demonstrere regeringens stramning af kursen skal jeg kort erindre om, at der under den forrige regering fandt ikke så få ministerbesøg sted. Disse omfattede besøg af den iranske udenrigsminister i København i april 1991, besøg af den danske landbrugsminister hr. Laurits Tørnæs i Teheran i maj 1991, besøg af den iranske landbrugsminister i København december 1991 og besøg af den danske fiskeriminister hr. Kent Kirk i Teheran i september 1992.

Lad os så samle os om overvejelserne om den fremtidige danske politik, hvor det springende punkt er, hvordan Iran bedst bringes til at ændre sin adfærd. Er det ved total isolation, eller er det ved at holde kontakten ved lige på

det rigtige niveau og gøre vores synspunkter gældende? USA har for sit vedkommende hidtil valgt at søge Iran isoleret. Europa har indtil nu valgt den kritiske dialogs vej.

Der findes alternative samtalepartnere i Iran, men de er ikke helt lette at finde. Jeg synes, at vi på et passende niveau skal overveje at føre en form for dialog med de grupperinger, der arbejder for demokrati og respekt for menneskerettigheder i Iran.

Som det er fremgået, er der tale om en markant stramning i forhold til den forrige regerings politik, når vi ud fra en samlet vurdering taler om Iran. Regeringen vil fortsat medvirke til at fastholde og øge det internationale pres på den iranske regering som følge af de uacceptable elementer i dennes politik.

Vi vil fortsat være synlige, klare og spille en aktiv rolle i internationale forsamlinger for at fremme menneskerettighederne, herunder ikke mindst religionsfriheden og ytringsfriheden. Og det er fortsat vores opfattelse, at multilaterale og multiinternationale initiativer er mere effektive end isolerede enkeltlandeinitiativer.

Den nuværende danske Iranpolitik er i høj grad registreret af den iranske regering. Det kan man i disse dage overtages om ved at læse lokale aviser på et sprog, vi kan forstå.

Det kan selvsagt ikke udelukkes, at dette vil medføre iranske reaktioner f.eks. på det kommercielle område. Det hører med til det samlede billede, og det har regeringen ikke tænkt sig at lade sig skræmme af. Det vil vi heller ikke fremover.

Må jeg slutte med at sammenfatte linjen i vores politik: Det overordnede mål er naturligvis hele tiden – det var det før, da vi startede, det er nu, og det vil det være fremover – fortsat at formå den iranske regering til at skifte kurs. Det er ikke lykkedes endnu. Derfor strammingerne. Det er stadig væk målet, og vi vil nå det – det er jeg overbevist om – i godt, effektivt samarbejde med vore partnere internationalt i Europa og i FN.

Forhandling

Gert Petersen (SF):

I årevis har man fortalt os, at præstestyret i Iran – om jeg så må sige – havde løbet hornene af sig, at de moderate havde fået overtaget, at styret var blevet mildere, og det er ikke længe siden, at vi – som vi jo netop er blevet mindet om – her-